

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΔΙΣΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Έτος Θ' 803

Ιδιοκτήτης—Διευθυντής

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΑΝΣ

Πέμπτη

7 Ιανουαρίου 1932

Ο ΚΑΛΗΚΑΝΤΖΑΡΟΣ

Χριστουγεννιάτικο διήγημα (Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΑΝ)

(Συνέχεια και τέλος)

Βλέποντας αυτήν την κατάσταση, θυμήθηκα το γελοώτερο παραμυθιών, και φοβήθηκα μήν τυχόν βρισκόμενους ανάμεσα σε ανθρώπους, που είχαν τρελλαθῇ. Άρχισα να το συλλογίζωμαι καλά, και σκέφτηκα ότι έπρεπε να λάβω προφύλαξη για τη ζωή μου και για τον πύργο, μήν στην τρέλλα τους άπάνω, τον κάψουν.

Τέλος, ένας από τους τρεις, ξεκαρδισμένους από τα γέλια, κοντοζυγώνει και μου λέγει λυγγίζοντας.

—Ναά μάς σχωσώρῃ; ης άφεντι κό! Είναι ένα πράγμα, που ου ουου και ου θαααα γελά ης...

—Πά; (του λέγω), τί τρέχει;...

—Άρχισε να συμμαζεύεται λίγο από τα γέλια και μου είπε.

—'Ο Γιάνν'ς, άφεντικό, —νάχω το συμπάθειο σ'—φοβόνταν από τους καληκαντζάρους κι' ήθελε να πάη γλήγορα στο σπίτι του άπόψε, πριν βγοῦν αὐτοί από τα έγκατα της Γης. (—Χαχαχά!) Νά με συμπαθή ης άφεντικό; —'Εγώ, που στην πατρίδα μου, την Άπειρο, δὲν πιστεύομε τους καληκαντζάρους, τί τοῦ νάνω; (Χαχαχαα!)—Συμπάθειο, άφεντικό;—Παραμονεύω έξω από την έξοδον και την σιγμή, πού ο Γιάνν'ς βῆκε, κι' έκλεισε την θύρα, του ρίχνωμαι από κρυφά στην ράχη. Τσιμουδιά ο Γιάνν'ς?... (Χαχαχαα!)

—Άρχισε να έτοιμάζωμαι κι' έγώ για τα γέλια, εἰς ὃ άγροφύλακας ξανολευθοῦσε λυγμένος:

—...Μά παίρει έτσι ζαλήγκα, από τη θύρα μας ὡς την πορεία τοῦ σπιτιοῦ τ'. 'Εμεῖς ξεπολύθηκα κι' ο Γιάνν'ς τρύπωσε μέσα...

Και εἰς αὐτὸς διηγώνταν αὐτά, άρχισα κι' εἰς νά γελά, άνάμεσα σε ανθρώπους ξεκαρδισμένους από τα γέλια.

—'Ολην την νύχτα ο πύργος γελοῦσε με το πάθημα τοῦ πορτογυροῦ...

Τὸ πρωτ' σύνταχα ξεκινήσαμε με τοῦς άγροφύλακους νά πάμε στην εκκλησιά. Στό δρόμο μάς άπανταῖ ο γερο—Τσιαφίτσιας, ο πάρεδρος, και μάς λέγει περίφορος:

—Τὰ μάθατε, άφεντικό;

—'Οχι! ποῦ λέγω). Τί τρέχει;

—Τί τρέχει; λέει; Οὐ πορτογυροῦς την έπαυε ψες από τα καταραμένα τα καληκαντζάρια! Τὸν έπιασαν την ώρα που πήγαινε στοῦ σπεί-

του!

—'Ημεῖς άρχισαμε πάλε τά γέλια, έπειδὴ γνωρίζαμε την αἰτία.

—Τί χασκογελάτε, άφεντικό; (Ξαναλέγει ο Τσιαφίτσιας.) Κιντυνέει η άνθρωπος! Τὸν εἶχ'ν φερμένον στην εκκλησιά και τὸν διαβάξ'ν οί παπᾶδες.

Τὸ πρᾶγμα πλειά εἶχε γινεῖ τόσο, σοβαρό πού δὲν τέλειζε οὔτε κανένας ποῦ τόχ'ε κάνει, οὔτε εἰς ποῦ τόχ'ε ῥα. Στην σιγμή πάψαμε τα γέλια και τραβήσαμε στην εκκλησιά. Τί νά ιδουμε εκεί; Τὸ χωριὸ μαζεμένο ὅλο μέσο, κι' ο πορτογυροῦς μας κάτω από την 'Ωραία Πύλη, κουκουλοφασκιωμένος άνοιωτος κι' άναίστητος! Ένας παπᾶς τὸν θυμάτιζε ὅλο ένα, διαβάζοντας τοῦς έξορκισμοὺς τῶν πονηρῶν Πνευμάτων εἰς οί ἄλλοι τρεις παπᾶδες εἶχαν άρχισαι την λειτουργία. 'Όταν βῆκαν οί παπᾶδες μετ' Άγια κι' ὁ άριστογυροῦς ο ψάλτης θάπαιρνε τὸ «'Εξ τὸν Βασιλέα», τὸν σταύρωσαν, ὅπως παπᾶς μετ' άγιοπότηρο, ὁ άλλος μετ' δισκάρι κι' ο τρίτος με την λαβίδα και τὸν δρασέλιαν και οί τρεις τους και μῆχαν μέσα στο 'Ιερό.

Ο κόσμος ὅλος γονάτισε και σταυροκοπώνταν στο διάβα τῶν Άγιων Μυστηρίων, περιμένοντας νά ιδῇ τὸ θάμα τῆς Άγιας Χάρης. Άληθινά ο καληκαντζαροπατημένος συνῆθε, κινήθηκε λίγο, μισοάνιξε τὰ μάτια του και δοκίμασε νά σταυροκοπήθῃ, άλλα εἰς μύρεσε από την κομμάρα, πού εἶχαν τὰ χερίά του. 'Ο κόσμος σταυροκοπώνταν ὅλο—ένα, δόξαζε την Άγια Χάρη για τὸ θάμα της, κι' άπάνω στο «'Εξαίρετος» ο πορτογυροῦς μας, ο Γιάννης, άνοιξε για καλά τὰ ράτια του και μπόρεσε νά κάνη τὸν σταυρό του. Τέλος, στο άπόλυμα τῆς εκκλησίας, τὸν ξανασταύρωσαν οί τρεις λειτουργοί παπᾶδες, κι' ο τέταρος ο παπᾶς, πού τοῦ διάβαζε τοῦς έξορκισμοὺς τὸν συνάδεψε ὡς τὸ σπεί του, εἰς ὃ από πίσω ακολουθοῦσαν πολλοί χωριανοί. Τὸ πρᾶγμα και τὸ θάμα μαθεύτηκε την ἰδια μέρα στα πλησιόχωραι Καλύβια, Παραπράστανη, Γλίνο, Καλογριανὰ Παλιοχώρι κλπ. κι' έτρεξαν κι' άπ' εκεί κόσμος και παπᾶδες για νά ιδοῦν και νά δοξάσουν την Άγια Χάρη.

Και—να μήν τὰ πολυλογούμε, —έγινε μεν καλά ο Γιάννης, άλλ' από τὸ φόβο τῶν καληκαντζάρων δὲν βῆκε ὅλο τὸ δωδεκάημερο από τὸ σπεί του, κι' οὔτε ξεμάκρυνε από την φωτιά, ὅπου μερόνυχτα εκαιγαν κούτσουμα και κάπνιζε τολιοτσόρου χα ὡς την ημέρα τοῦ 'Αη Γιαννιοῦ, αἰριανὰ τῶν Φώτων, πού εἶχε τὸ ὀνομά του κι' εἶταν φευγάτα πλειά τὰ καταραμένα τα καληκαντζάρια. Τότε βῆκε έξω γερός μακαλά, και τὸν

εἰρήθεκανὸ κόσμος και για τ' ὄνομά του και για τὰ «περαστικά» του. Κι' όταν την ἄλλη την μέρα ἦρθε στὸν πύργο ν' άρχισῇ την εργασία του, πού εἶχε διακόψει ο καληκαντζαροῦς, τὸν ρώτησα:

—'Ε? ὡρ Γιάννια! Πές μας τὸ ρα πῶς εἶταν ο καληκαντζαρος;

—Τί νά σ' πῶ, άφεντικό! Ξωρη σμένους νῆναι η θεοκατάρατους! Μὴν με ρωτᾶς, αν άγαπᾶς; τὸν θῶ!

—Μά θέλω νά μοῦ πῆς νά μάθω κι' εἰς!

—Νά? άφεντικό μ'! Εἶταν σὺν άρκοῦδα μεγάλους! Μὰ οὔρά... τόση με συμπάθειο! (κι' άνοιξε την ὀργυιά του) και καὶ νύχια, σὺν τὰ δάχτυλά μας... Μοῦ εἰχτηκε ζαλήγκα η καταραμένους από την ὀζώθυρά μας, ὡς την πορεία μ'! Καλά πού δὲν μῆχε και στοῦ σπεί! Φοβήθηκε βέβια την φωτιά και τὰ παλιουτσάρ'χα, πού κάπνιζαν.

Και λέγοντας αὐτά, σταυροκοπήθηκε τριπλά.

Από τότε ο Γιάννης ο Μπούντης, αν ζῇ άκόμα, γιατι πέρσαν πενήντα χρόνια από τότες, κάθε δωδεκάημερο, από τοῦ Χριστοῦ ὡς τὰ Φῶτα, εἰργαίε με τὸν ἥλιο και συμπάρευονταν στο σπεί του με τὸν ἥλιο, και τότε άκόμα εἶχε κάτω από την γονά του ένα δαυλάμ. άναρμένο και τυλ γμένο μ' ένα παλιοπέτσι και σ' ὅποιον τοῦ εἰλγε τιποτε για δαυλί, πού έπαιρνε, τοῦ άπολογίωνταν.

—Γιὰ καλὸ και για κακό, εἰς βρεσκαται και μία σαφρανίτσα στοῦ μαλαστήρ! Μά τήνῃλα, πού εἶχω ιδεῖ εἰς ὡς' άδέρφια, από τὸν καταραμένου τὸν καληκαντζαροῦ!

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

ΧΘΕΣ, την 11ην π. μ. έγινε η λειτουργία της κατάστασης τοῦ Σταυροῦ εἰς την Δίμνη, από τῆς εξέδρας τῆς Κυρᾶ Φροσύνης, μετ' ὅλης τῆς συνηθισμένης εὐσημότητος, έτεκα δε τοῦ άκτικῶς θαυμασίου καιροῦ, ὁλόκληρος ὁ πληθυσμός τῆς πόλεως τῶν 'Ιωαννίνων συμπαραβήκαμεν ὡς τῆς ἱεραρχικῆς παρουσίας ἀφ' ἑνὸς μὲν εἶχε καταλάβει σὺν γυναικί και τέκνοις τὴν παραλίμνιον προκυμαίαν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς; ἄλλου μέχρι τοῦ ἑτέρου, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐπιβαίνων ὅλου τοῦ ἐν κατ' ἰκίων και λέμβων σκολικού τῆς νῆσου, άναρχομένου εἰς 70 και πλέον αἰσούμενα, εἰρηάτισαν εὐρύτατον τόπον ἀπὸ τῆς προτομῆς τοῦ Μαρτίου μέχρι τοῦ μῆλου τῶν πρὸ τῆς 'Επαναστάσεως τοῦ 1821 'Αγωνιστῶν. 'Επάγω εἰς αὐτὸ τὸ πανόρι θέαμα, κατὰ τὸ ὅποιον ἐκδορεφείζονταν ὁλόκληρος ὁ Πίνδος μετὰ κορφοβούνια του και τὰ κοντοβούνια του σὶα καταγυρενὰ νερά τῆς ὥρας μα; Δίμνης, ὁ 'Ηγούμενος τῆς άρχαίας 'Ιερᾶς Μονῆς τῆς 'Ελεούσης και Πρωτοσύγκε-

λος τῆς 'Ιερᾶς Μητροπόλεως 'Ιωαννίνων Πανοσιολογιώτατος Κοσ. Γρηγόριος Ραφανᾶς, ἐπιβαίνων τῆς ὡς νύμφης ὥρας και λευκῆς ὡς περιστρεφᾶς ἁγματοῦ του διέλασεν εὐρύτερον κύκλον έξωθεν τοῦ ἡμικυκλικῶς παρατεταμένου στολισκου.

Ἰδοῦ, ἀκούεται μακρόθεν ἡ Μουσική τοῦ 'Ορχηστρουφίλου Γεωργίου Σταύρου ὑπὸ τὸν δημοδιδάσκαλον κ. Νικολάον, και ἐπιφαίνονται οί μαθηταί τοῦ 'Ορχηστρουφίλου ὑπὸ τὸν Διευθυντήν του π. Χ. Τζημόπουλον και ἁμέσως ἐκονται ἡ τιμητικὴ φρουρά τῆς Λιτανείας, τὰ εξαπτέρυγα, μετὰ τὰς άναμμένας λαμπάδας και ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας Κοσ. Κοσ. Σπυρίδων, μετὰ τοῦ 'Ιερατείου και σὺν ψαλτῶν περιστοιχιζόμενος ὑπὸ τοῦ ἀναπληροῦντος τὸν 'Ενικὸν Διοικητῆ τῆς 'Ηπείρου κ. Θεοδορόκη και τοῦ ἐπισκῆς ἀναπληροῦντος τὸν Μέρσρον Στρατηγόν κ. Βλάχον, μετὰ πάντα εἰς Κέρκυραν συγκαταμέτοχον κ. Δ. Πολίτη. 'Εντὸς ὀλίγων λεπτῶν ἡ ἱερὰ Λιτανεία εὐρίσκαται πρὸ τῆς εξέδρας, ὁπῶθεν δὲ εἰσῆλθε ἡ κατὰ τοῦ Σταυροῦ. και ἔρχεται ἁμέσως ὁ 'Αγισμός. Τὸ καλλιτεχνικόν και καταγυρον δοχεῖον τοῦ 'Αγισμοῦ ἀφίερωμα τοῦ ἐν Μπούνους 'Ανδρος βαδιστοῦ συμπολίτου μας κ. 'Αλκιβιάδου Β. Λάσπας, ἐκράτει ὁ ἐκείσεως τεταγμένος πρὸς τοῦτο εὐλαβέστατος και γιγανέος Γεωργίος Νουσιᾶδης, ὅτε δὲ ἡ κοῦσθη τὸ «'Εν 'Ιερᾷ τῇ βαπτισμένον σου ἑδρε...» ἐκρότησαν, ἐκ συνθέματος τὰ τηλεβόλα, ἐκ τοῦ Φρουρίου ὁ Μητροπολίτης έξεσφενδόνει τὸν Σταυρόν εἰς τὰ ὕδατα τῆς Δίμνης, μία λευκὴ περιστρεφά ἀφῆθη ελευθέρῃ εἰς τὴν φράσιν «καὶ τὸ Πνεῦμα ἐν εἰσεσπιριστρεφᾶς», εἰκοσι ὀκταί ἑλλοχεῦοντες ἐντὸς λέμβων ἐρριφθῆσαν ὡς δελφίνες εἰς τὰ ὕδατα, και εἰς εἰς αὐτῶν ὁ Χάρις, εὐτυχέστερος τῶν ἄλλων, ἀνέλαβεν ἐκ τῶν ὕδατων τὸ ἱερὸν ἐμβλημα, και τὸ παρέδωκεν εἰς τὸν Μητροπολίτην.

Μετὰ τοῦτο ἡ Λιτανεία ἐπέστρεψε κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν εἰς τὸν Ναὸν τῆς Μητροπόλεως και ἡ τελετὴ ἐτέλεσε.

ΤΗΝ παραμονὴν τῆς Πρωτοχρονιάς τὸ ἐνταῦθα Πατριτικόν 'Ιδρυμα παρέσχε δωρεὰν θαυμάσιον συσσίτιον εἰς 400 περίπου ἄπορα παιδιὰ τῶν δύο φύλων, συσσίτιον καλομαγειρευμένον, ἀφθονον, ἐκλεκτόν και συνοδευόμενον ἀπὸ πορτο κάλλια.

Τὸ συσσίτιον ἐπεσφῆθη και ὁ ἐπίτιμος Πρόεδρος τοῦ 'Ιδρυματος Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας Κοσ. Κοσ. Σπυρίδων και ἡλόγησεν αὐτό, πρὸς τὸν δὲ τοῦ συσσιτίου ἡ ἀξιότιμος Κ. Δασσοκίδου, Πρόεδρος τοῦ 'Ιδρυματος, ὁ Ταμίας κ. Π. Σάργας, ἡ Κα Βιργινία Π. Σάργα, ἡ Κα Μελλομένη, ἡ Κα Σπανοῦ, ὁ Κοσ. Μελλομένης, και οί Διδες Πολυχρονιάδου, 'Ελεούσια 'Αλιεύς, Περασφόρη Π. Σάργα, Κα Ταμια, Σπανοῦ και 'Ελλη και 'Αρετα μετὰ Ποντίστη.

'Εντέλειαν ἐνεποίησαν εἰς τοῦς ἐπιστάτας τοῦ συσσιτίου, ἡ Οἰκονόμος Μαρία Γουάν, διὰ τὴν μεγάλην τῆς στοργῆς πρὸς τὰ κατῃμέραν συσσιτούμενα ἄπορα παιδιὰ, και οί διηρετοῦντες εἰς τὸ συσσίτιον μικροί Β. Π. Σάργας και Ντίνος 'Αλιεύς.

Κατὰ τὴν ὥραν τοῦ εὐεργετικῆς τάτον και χριστιανικώτατος τοῦ

Ἀμερικῆς Δολ. 3

Δικηνυριχὸν Γραφεῖον
ΕΝΟΦΑΝΤ. Γ. ΧΑΤΖΗΣΑΡΑΝΤΟΥ
Δικηνυδίου
Καψάλη 9 Ἀθῆναι